

نموده حالا اهمیت این لایحه را آقایان نمایندگان می دانند و اگر صلاح می دانند فوریت آنرا تصویب می نمایند.

رئیس - پس رای میگیریم وزراء تقاضا میکنند که فوریت این لایحه تصویب شود کسانیکه فوریت این لایحه را تصویب می نمایند که بعد از آنکه از کمیسیون برگشت يك شور در آن بعمل بیاید قیام خواهند کرد (اغلب قیام کردند)

رئیس - با اکثریت تصویب شد حالا بر میگردیم بدستور اگرچه وقت گذشته ولی چون در دفعه اول که انتخاب کردیم اتفاق آراء حاصل نشد و در انتخابات هم نظری داریم که در هر موردی که اکثریت تام مناط اعتبار است اگر در مرتبه اول حاصل نشد تجدید انتخاب می شود گمان می کنم در ثانی انتخاب کنیم شاید اتفاق آراء حاصل شود در این مرتبه هم اگر اتفاق حاصل نشد ثالثاً رای میگیریم در صورتی که مایوس شدیم ناچاریم که بقرعه معین کنیم بنا بر این اسامی اشخاصی که در باره آنها رای داده شده و اکثریت دارند خوانده میشود که آقایان ملتفت باشند.

معاضد الملک - آقای حاج میرزا زین العابدین قمی ه ه رای آقای حاج سید اسدالله قزوینی ه ه رای آقا شیخ اسمعیل محلاتی ۴۷ رای آقای ثقة الاسلام اصفهانی ۴۶ رای آقا میرزا سید محمد بهبهانی سی و نه رای آقا شیخ عبدالله کلیایگانی ۱۴ رای

کاشف - مکرر مذاکره شد که ماها چون اطلاع نداریم و تماماً این آقایان را نمی شناسیم هرچه انتخاب کنیم بی نتیجه خواهد بود حالا که يك مرتبه انتخاب شد و اتفاق حاصل نشد خوبست آقایان نمایندگان در این مرتبه اسامی همان اشخاصی را که در دفعه اول اکثریت داشتند بنویسند که این عمل ختم شود و الا این انتخابات جز اتلاف وقت نتیجه دیگری ندارد.

حاج شیخ الرئیس - نشد که نشد بقرعه معین می شود.

رئیس - این اسامی هم برای همین خوانده شد که آقایان مسبوق شوند و اگر مایلند با اتفاق انتخاب نمایند اسامی اینهارا بنویسند.

(ورقه توزیع و اخذ شد آقای میرزا مرتضی قلبیخان و مستخرجین سابق از قرار ذیل استخراج نمودند عده اوراق ۶۲ امتناع ۶ حاج میرزا زین العابدین قمی ه ه رای آقا شیخ اسمعیل محلاتی ۴۴ رای حاج سید اسدالله قزوینی ه ه رای ثقة الاسلام اصفهانی ۴۷ رای میرزا سید محمد بهبهانی ۴۲ رای آقا شیخ عبدالله کلیایگانی ۹ رای حاج سید مصطفی کاشانی ۶ رای حاج امام جمعه خوئی و آقا سید علی کازرونی هر يك ۲ رای آقا سید ابوالحسن انکجه و آقا سید حسن قمشه هر يك يك رای

معاضد الملک - آقای حاج میرزا زین العابدین قمی ه ه رای آقا شیخ اسمعیل محلاتی ۴۴ رای آقای حاج سید اسدالله قزوینی ه ه رای آقای ثقة الاسلام اصفهانی ۴۷ رای آقا میرزا سید محمد بهبهانی ۴۲ رای

رئیس - این دفعه هم اتفاق آراء حاصل نشد ولی امیدواری هست که در مرتبه ثالث اتفاق حاصل شود حالا چون وقت گذشته است انتخاب مرتبه ثالث را میگذاریم بجلسه آتی آقایان هر يك اندازه تبادل افکار می نمایند چنانچه اتفاق آراء شد در باره ه نفر که نعم المطلوب والا بقرعه انتخاب میکنیم.

دکتر علی خان - چون چهارورقه را که ما در آنجا دیدیم اسمی در آن از آقای حاج میرزا زین العابدین قمی برده نشده بود در باره ایشان امتناع داشته بنابراین اگر آن چهار نفر را در باره ایشان جزء امتناع کنندگان محسوب بداریم گویا اتفاق آراء در باره ایشان حاصل شده باشد و در جلسه بعد برای انتخاب چهار نفر دیگر رای گرفته ود.

رئیس - این طور نمی شود بجهت اینکه مادر باره فرد فرد دورای نمی گیریم تا اینکه اگر کسی در باره یکی امتناع نمود باز اتفاق آراء در باره آن يك نفر حاصل شده باشد این در وقتی است که ما در باره شخصی بخصوص رای بگیریم و حالا میخواهیم ه نفر را انتخاب کنیم و همینکه يک نفر در باره چهار نفر رای داد و از پنجمی امتناع نمود اتفاق آراء حاصل شده است حالا همانطور که گفته شد بقیه این انتخاب میماند بجلسه آتی.

کاشف - مدتی است که خیلی سؤالات از وزراء شده است و عجب در این است که ابدأ برای جواب حاضر نشده اند مثل اینکه بنده در خصوص ایالت خراسان و فرش جوهری و همچنین در خصوص کنتور سؤالات کرده ام و تا بحال برای جواب حاضر نشده اند در صورتیکه مطالب خیلی لازمی بوده است و اینها وقتیکه برای سؤالات حاضر نشوند در موقع استیضاح چطور حاضر خواهند شد

رئیس - چون سؤالات بسیار شده است ولی اغلب آن راجع بآن کابینه سابق است حالا اگر این سؤالات را هم که حضرت تعالی میفرماید راجع بآن کابینه است که گذشته است و نمیشود در جواب آن این وزراء را مسئول داشت و اگر راجع بکابینه حالیه است که بعضی سؤالات شده و بهیئت رئیس رسیده است و بهیئت وزراء اخطار شده و تا کید شده است که بیایند جواب بدهند و حاضر خواهند شد

افتخار الواعظین - بنده هم در باب اوضاع جنوب و اختلاف بین ایل قشقائی و بختیاری يك سؤالی از وزیر داخله کرده ام نمیدانم بایشان اخطار شده است یا خیر اگر اخطار شده است که چرا برای جواب حاضر نشده اند.

رئیس - آن اختلاف گویا برداشته شده و اصلاح شده است.

حاج سید ابراهیم مدرسی - راپورت هیئت تفتیشیه راهم بنده تقاضا میکنم جزء دستور گذاشته شود (جوابی داده نشد)
(رئیس حرکت نمود و مجلس نیم ساعت بعد از ظهر ختم گردید.)

جلسه ۱۲۸

صورت مشروح روز شنبه هفتم

شهر شعبان المعظم ۱۳۲۸

مجلس دو ساعت و ربع قبل از ظهر در تحت ریاست آقای ذکاء الملک تشکیل شد

صورت مجلس روز پنجشنبه را آقای معاضد الملک قرائت نمودند.

رئیس - در باب صورت مجلس اگر ملاحظاتی هست بفرمائید.

محمد هاشم میرزا - عرضم این بود که یاد آوری شود که آقایانیکه آنروز تشریف نداشتند در صورت مجلس نوشته شده تا مسبق شوند و تشریف بیاورند شاید اتفاق حاصل شود حالا که نوشته شده عرضی ندارم

ابوالقاسم میرزا - بنده را در جزء غائبین نوشته بودند در صورتیکه اجازه خواسته بودم

دکتر علی خان - آنروز در اینجا در خصوص مستشارهای خارجه بنام شد که به کمیسیون خارجه رجوع خود و بعضی اظهار داشتند که بکمیسیونهای دیگر رجوع شود و راپورتش بیاید معلوم نشد بکجا رجوع شد

رئیس - قرار شد بکمیسیون خارجه رجوع شود بعداگر بنام شد بکمیسیونهای دیگر رجوع شود معلوم خواهد شد (رئیس صورت مجلس را اتمام نمود)

حاجی سید ابراهیم - دو کمیسیون معین شد برای بعضی مذاکرات یکی کمیسیون ده نفری و یکی کمیسیون تفتیش مالیه و تاکنون مسبق نشدیم که این دو کمیسیون چه کردند و راپورت نداده میخواستم عرض کنم که بنا بود تا يك هفته دیگر راپورت داده شود و داده نشده است خوبست هرچه زودتر راپورت خودشانرا بدهند تا مطلع بشویم و اگر هم مانعی دارند بفرمایند که هرچه زودتر رفع شود و راپورت بدهند چه اقداماتی کرده اند حالا مدتی است که در شعبه اعانه مذاکره کرده و معطلند در صورتیکه در يك شعبه اش آنقدر مذاکره شود در شعبات دیگرش یکسال طول خواهد کشید مطلب دیگر اینکه روزرائی که تازه معین شده اند میخواستم از آنها سئوال کنم امسال بودجه مجلس خواهد آمد یا خیر.

میرزا اسدالله خان - اگر راپورت کامل بخواهید آنطوریکه باید باین زودی نمیتوانیم راپورت بدهیم بواسطه اینکه این اتفاقات که پیش آمد مانع شد نتوانستیم يك جلسه دورهم بنشینیم در این باب تفتیش بکنیم در هر صورت دوشنبه يك جلسه آخری در وزارت مالیه خواهد داشت و روز سه شنبه يك راپورتی اگر چه راپورت کامل آنطوریکه من میخواهم باین زودی نخواهد شد مع هذا روز سه شنبه امیدوار هستم که راپورت مفصلی بدهیم.

حاج آقا - اگر چه بنده عرضم این بود برای اینکه در این مقام اتفاق حاصل شده است یکدفعه دیگر خوانده شده که شاید در نوبت سیم اتفاق آراء شود بواسطه اینکه کسیکه به ه ه رای انتخاب شده است خیلی خارج از ترتیب و بلبتیک است که او را انتخاب ننمائیم و از او رفع ید کنیم و باقرعه کسی را انتخاب کنیم که هیچ اسمی از او برده نشده و خیلی خلاف انصاف میدانم عرض من این بود و امیدوارم که بعد از خواندن اتفاق حاصل شود و يك مطلب مهمی در نظر دارم و لازم است در اینموقع

اظهار نمایم و آن این است که یک کمیسیون ۱۰ نفری برای تشخیص قروض دولتی در چهار ماه قبل که هنوز در این اطاق نیامده بودیم انتخاب شد که صورت قروض دولتی را در اینجا بیاورد تا وکلاء محترم از قروض دولت اطلاع داشته باشند و آن کمیسیون هم منعقد بود و کار هم نمیگردند امیدوارم که اگر آن کمیسیون کار خود را انجام داده راپورت این را در مجلس بخوانند بلکه صورتی نوشته طبع شود و بین تمام و کلاء توزیع گردد که و کلاء بدانند امروز قروض دولت چیست و معاهده او چیست

رئیس - مسئله کمیسیونها واقعا طوری است که خیلی مختل است و خیلی کم منعقد میشود و کم کار میکند و علت بزرگی هم که برای اینکار پیدا شده است این است که چون وقت مجلس تغییر کرد و بصبح افتاد کمیسیونهاییکه موقع انعقاد آنها صبح ود نتوانستند که در اوقات صبح مشغول کارهای خود شوند بلکه بسیاری هم تعطیل شده است حالا استدعا میکنم از رؤسای کمیسیونها که در یک جلسه جمع شوند و هیئت رئیسه یا نقطه دیگری بقرار تمامی در اوقات انعقاد خودشان بدهند و جدا در صدور تعیین اوقات خودشان بر آیند و کارهایی را که ناتمام است تمام کنند بعضی کارها هم هست که هنوز شروع بآنها نشده است و بعضی وزارتخانهها منتظر هستند که آن کارها بگذرد

حاج آقا - آن اسامی را هم بفرمایید بخوانند .

رئیس - خوانده میشود .
معاضد الملک - آقای حاجی میرزا زین العابدین قمی (۵۵) رای آقای آقا شیخ اسمعیل محلاتی (۵۴) رای آقای حاج سید اسدالله قزوینی (۵۰) رای آقای ثقة الاسلام (۴۷) رای آقای میرزا سید محمد بهبهانی [۴۲] رای

رئیس - حالا در نوبت سیم شروع بانتخاب علما اعلام میکنیم امید داریم که ایندفعه یک اتفاقی حاصل شود.

کاشف در جلسه گذشته بعضی از آقایان امتناع کردند یعنی وره سفید دادند و اینمطلب هم گفته شد که این رای هم مثل سایر رایها است و هر کسی مجاز است که امتناع نماید ولی این راهیج مقایسه نمیکند با سایر رایها که در بعضی قوانین مصرح است که میتوانند امتناع کنند یا رای بدهند در صورت باید انتخاب شود در اینصورت استدعا میکنم از بعضی آقایانیکه امتناع میکنند ایندفعه امتناع نکنند بلکه اتفاق حاصل شود و دیگر دچار بعضی معظورات نشویم درباره این آقایانیکه اسم برده شده اکثریت هم هست خوب است همین پنج نفر را بنویسید که دیگر معطل نشویم.

رئیس - البته میتوان خواهش کرد از آقایان که رای بدهند و امتناع نکنند ولی سابقا هم گفته شد که مختارند چنانچه امتناع نکنند بهتر است.

حسنعلی خان - بنده تقاضا میکنم در این

موضوع آنقدر اصرار نکنند قانون اساسی میگوید که هر کس در رای خود مختار است و این تمنای آقایان نمیگوید که مجلس مجبور است که باتفاق یعنی هر یک از نمایندگان مجبورند که بهتر کدام میخواهند رای بدهند این یک چیزی است سلب آزادی را خواهد کرد از و کلاء هر کس مختار است هر طور میل دارد رای بدهد حالا اگر نظر بنزاکت یک نفری گوید که نظر باینکه اینها اکثریت دارند که اسامی آنها را بنویسیم بهتر است این یک مطلبی است که میشود پذیرفت ولی در دو جلسه است که می بینیم نمایندگان اصرار دارند که کسانیکه درباره اشخاص دیگر رای داده اند رای خودشان را پس بگیرند و مجبورند که اسامی این پنج نفر را بنویسند بنده این را نمی پذیرم یا هیچ نمیتوانم نماینده کانرا مجبور کنم **رئیس** - خواهش میکنم دیگر مذاکره را در این باب ختم کنیم و رای بگیریم که زودتر این عمل ختم شود (ورقه رای توزیع و اخذ شده جناب آقا میرزا مرتضی قلیخان با مستخرجین سابق .

آقایان حاجی سید ابراهیم مدرسی - ضیاء الممالک دکتر علیخان مشغول استخراج آراء شدند چون آقای میرزا مرتضی قلیخان که اسامی را میخوانند مظنه حصول اتفاق بدست نیامده آقای د کتر اسمعیل خان اظهار نمود موضوع بدست آوردن اتفاق بود حالا که اتفاق بدست نمی آید خواندن اینها چه فایده دارد .

رئیس - باید تکلیف معلوم شود چون چند نفر تقاضا کرده اند که بیش از سه مرتبه رای گرفته شود .

معاضد الملک - چه فایده دارد ده مرتبه هم رای گرفته شود اتفاق حاصل نخواهد شد .

سردار اسعد - دهم دقیقه اجازه تنفس بدهید بعد مذاکره شود بهتر است .

رئیس - یک پیشنهادی شده است خوانده میشود و در او رای میگیریم .
[آقا میرزا ابراهیم خیاب پیشنهاد فیصل را قرائت کردند .]

بواسطه اهمیت فوق العاده انتخاب هیئت محترمه نظار خسه این بنده پیشنهاد می نمایم که تا پنج مرتبه رای گرفته شود اگر اتفاق حاصل نشد آنوقت به قرعه اقدام شود [لسان الحکماء] .

افتخار الواعظین - اولاً همانطوری که آقای حسنعلی خان فرمودند کسی را مجبور نمیتوان کرد که حکما در باره پنج نفر رای بدهد و بنده همچو میفهمم اگر بیست مرتبه رای بگیریم کسانی که امتناع کرده اند باز امتناع خواهند کرد و مجبورشان هم نمی توانیم بکنیم که رای بدهند و اتفاق حاصل نخواهد شد و ناچاریم مطابق قانون اساسی آخر الامر این هیئت محترمه نظار را بقرعه تعیین کنیم و بنده گمان می کنم پنج دفعه سهل است اگر صد مرتبه هم انتخاب کنیم اتفاق حاصل نخواهد شد و رای دهنده را هم نمیتوان مجبور کرد که امتناع نکند و حکماء درباره پنج نفر معین رای بدهد (گفتند صحیح است)

رئیس - در این باب رای میگیریم اگر مجلس تصویب کرد چه بهتر و الا بحکم قرعه تعیین میکنیم کسانی که تصویب می کنند که پنج مرتبه اخذ رای کنیم قیام نمایند (اغلب قیام نکردند) .

رئیس - تصویب نشد حالا شروع میکنیم بقرعه .
سردار اسعد - اگر ممکن شود از بین این بیست نفر آنها را که مجلس رای داده است بقرعه معین شود .

رئیس - قرعه موافق قانون اساسی باید از بیست نفر باشد نمی شود پنج نفر از بیست نفر را بقرعه تعیین کرد .

آقا سید حسین اردبیلی - نظر با اهمیت این انتخاب پیشنهاد می کنم که یک مرتبه دیگر رای گرفته شود ولی مقدمه لازم دارد می خواهم که این نکته را خاطر نشان آقایان بشایم انشاء الله تعالی اتفاق حاصل شود اگر برای همه ایشان اتفاق حاصل نشد شاید برای بعضی از آنها حاصل شود و آن عرض بنده این است من تصور می کنم که اغلب آقایان که میخواهند رای بدهند چون شناسائی کامل ندارند این است که این اختلافات پیش می آید که باتفاق انتخاب نمیشود مثلا یکی از نمایندگان دو نفر دیگری سه نفر و دیگری چهار نفر را از بین آنها بهتر میشناسند از اینجهت اتفاق حاصل نمی شود حضرات آیات الله بر حسب اطلاعی که بنده دارم پنج نفر را نظر باینکه موانع آنها کمتر است و می توانند حاضر شوند معین کرده اند گمانم این است که اگر آن دستخط خوانده شده همه آقایان نمایندگان رای بدهند و تردیدی نخواهند داشت و رای خواهند داد درباره آن پنج نفر حالا نمیدانم آن دستخط را بخوانند یا نه بخوانند ولی میدانم که اگر خوانده شد شاید اتفاق حاصل شود اینکه آقایان تردید می کنند من تصور می کنم باینملاحظه در ایندفعه اتفاق رای حاصل خواهد شد بعضی از نمایندگان اگر هم این بیست نفر فرد در شان اشخاص ممتاز و دارای تمام شرایط هستند ولی وقتی می بینیم که مثلا آقای آقا شیخ عبدالله (۱۴) رای دارند دیگر آن [۶۰] رای در مرتبه دوم دیگر چرا اسم ایشان را بنویسیم بجهت اینکه می بینیم اکثریت ندارند و آنهایی را که می بینیم اکثریت متوجه بآنها است و اغلب رای میدهند خراب است آنها را بنویسیم وقتی که [۵۵]

نفر یا (۵۵) نفر رای درباره یکی از آقایان میدهند معلوم است که آن شخص را اعلام بقتضیات وقت میدانند و از این حیث نزدیکتر بانتخاب و اکثریت است پس در اینصورت ما چرا درباره آن دیگری که اقلیت دارد رای بدهیم و میدانم که اکثریت نخواهد شد خوب است معطل نشویم و درباره آنها بیکه اتفاق حاصل خواهد شد رای بدهیم یا اگر این اتفاق را حاصل نکنیم مسلماً باید بقرعه معین شود و گمان من اینست که همه آقایان میدانند که آن نتیجه و فایده را که ما منتظر آن هستیم بدست می آید بجهت اینکه خیلی فرق است ما بین کسیکه (۵۵) رای در حق او باشد و کسیکه در حق او (۳) یا (۴) رای باشد و خیلی تفاوت دارد کسانی را که بقرعه انتخاب می کنیم بسا هست که یک رای هم ندارد و بالعکس کسانی که دارای اکثریت هستند اگر اتفاق کنیم فایده خواهیم برد چنانچه یکی از آقایان هم پریروز باد آوری فرمودند

کاشف - بنده مکرر عرض کردم که سؤالاتی از وزرا شده است و برای جواب حاضر نشده اند خواهش میکنم بایشان اخطار شود که حاضر شوند.

حاج شیخ علی - حالا که مجلس در صدد بر آمده است که احکام حجج اسلام را اجرا نماید یکی از آن احکام اصلاح ادارات بود و یکی از ادارات وزارت عدلیه است البته بر هیچکس پوشیده نیست که بعضی اشخاصی که لایق نبودند داخل آن اداره شده اند و اسباب سوء ظن مردم شده بود که مجلس مجبور شد یک هیئتی را معین نماید یک چند بهم در وزارت گلستان تشریف داشتند که شاید آن ادارات را منزه نمایند و حالا که وزیر عدلیه جدید معرفی شده اند می خواستم سؤال کنم که آیا در صدد اصلاحات ادارات خود بر آمده اند و اقدامی کرده اند که بما اطلاع بدهند یا خیر.

معاون وزارت عدلیه - [منصور السلطنه] برای اصلاح ادارات عدلیه از روزی که آقای دبیر الملک بسمت وزارت عدلیه معرفی شده اند لایق قطع در صدد این هستند که اصلاحات بنمایند ولی از هر راهی که داخل اصلاحات عدلیه می شوند می بینند که آخرش میرسد به مسئله مالیه که بدون اصلاح آن اصلاح عدلیه ممکن نیست و بالاخره صلاح در این دپارتمانند از مجلس استعفا نمایند که بوزارت مالیه اجازه داده شود ماهیانه یک میزان وجهی بعدلیه برسانند تا با این بشود شروع با اصلاحات نمود و اگر این وجه بعدلیه نرسد ممکن نیست هیچوقت عدلیه منظم شود اینکه قاضی با ماهی (۲۰) تومان هیچوقت نمیتواند قضاوت کند لایق بنماید یا اینکه مفتش نمیشود با ماهی ۲۰ تومان درست رسیدگی و تفتیش نماید و الان دو ماه است که حقوق اجزاء وزارت عدلیه بواسطه کمی عایدی آن نرسیده وزارت مالیه هم به پیچوجه مساعدتی با وزارت عدلیه نمی کند و مادامیکه وزارت مالیه تمهید نکند که ماهیانه با وزارت عدلیه مساعدت بنماید ممکن نیست اصلاحات بشود و همان اصلاحاتی را که می فرمایند روی کاغذ آمده است از همین راه شروع با اجرای آن نشده است و خیلی تأسف میخورم از اینکه یک اسباب بدنامی بجهت عدلیه فراهم شده است در صورتی که میدانم تا اندازه واقعیت ندارد ولی در این خصوص هر وقت که مجلس اجازه بوزارت مالیه بدهد که معادل میزانی که وزیر عدلیه معین کرده است که چیزی است و تقریباً (۵) (۶) هزار تومان بیشتر نمیشود که اگر بدهند شروع بآن اصلاحات خواهد شد و اگر آن مقدار را که عرض کردم وزارت مالیه مساعدت نماید با ماهی سه چهار هزار تومان که عایدی عدلیه است و تقریباً روی هم بده هزار تومان میرسد بطور خوبی اصلاحات خواهد شد و اما در خصوص دستخط که آقای وکیلالتجار فرمودند البته وزیر عدلیه مادامی که دستخط همایونی صادر نشود کسی را معرفی نمیکند.

وکیلالتجار - عرض بنده راجع بشخص نبود عموم را عرض کردم.

معاون وزارت عدلیه - بنده هم عموم را عرض میکنم که تا فرمان صادر نشده کسی معرفی نخواهد شد.

حسن علیخان - بنده در جواب آقای وکیلالتجار التجار میخواستم عرض کنم که موافق کدام قانون باید موافق دستخط بمجلس معرفی شوند و در کدام یک از قوانین ماذکر شده است که باید در موقع معرفی معاونین دستخط در مجلس قرائت شود علاوه بر اینکه در مملکت ما این قانون معمول نبوده در هیچ دولتی هم اینطور قانون گذاشته نشده است دیگر اینکه بعد از این بکه چو قانونی وضع شود که معاونین وقتی معرفی میشوند که دستخط همایونی در تعیین آنها در مجلس قرائت شود ولی تا بحال ابداً همچو قانونی معمول نبوده است و در هیچ جا هم نیست.

وکیلالتجار - اولاً استعفا میکنم هر ایضی که اظهار میشود آقایان تأمل بفرمایند آنوقت اگر ایرادی دارند اظهار نمایند بنده عرض نکردم در موقع معرفی معاونین دستخط همایونی در مجلس قرائت شود عرض کردم که خوب است در رقعۀ معرفی ذکر شود که این معاون بر حسب دستخط همایونی معین شده و آنهم برای عموم گفتیم که ملتفت باشند اما اینکه گفتند بموجب کدام قانون بنده آنماده را پیدا میکنم و در جلسه آتی در اینجا میخوانم تا آقایان بدانند که بنده بی ماخذ عرض نکردم.

حاج شیخ علی - این جوابهایی که آقای معاون وزارت عدلیه فرمودند به پیچوجه مرا متقاعد نکرد بواسطه اینکه هیچ خرجی را نمیشود معین کرد مگر اینکه در مقابل دخل داشته باشد وزارت عدلیه اگر در مرکز مخارج زیاد داشته باشد و عایدش کم باشد شاید بشود قبول کرد ولی عدلیه ولایات را بنده اطلاع دارم که خیلی عایدی او از مخارج زیادتر است و پیچوجه همچو قانونی معمول نبود است که مأمورینی که با اطراف فرستاده میشود اختیار را بخودش واگذارند که هر قدر میخواهد خرج کند وجه جهت دارد که در مرکز اگر وزارت عدلیه (۸۰۰) تومان ماهیانه دخل دارد و (۱۰۰۰) تومان خرج کسر آنرا دولت بدهد ولی در ولایات اگر عایدش اضافه است بعهده مأمورین گذاشته شده که ببل خود خرج کنند و زیاد روی نمایند پس لازم است که در این خصوص اصلاحی بشود که این قدر مخارج زیادی نشود.

(گفته شد این استیضاح است شما سؤال داشتید)
رئیس - صحیح است این نکته را خوب است آقایان ملتفت باشند که تفاوت بین سؤال و استیضاح را بدانند (با اینجهت ثانیاً جواب آقای حاج شیخعلی اظهار نشد)

ابوالقاسم میرزا - مدتی است که از وزارت داخله در خصوص کرمانشاهان سوالی کرده ام و برای جواب حاضر نشده اند.

ارباب کیخسرو - بنده در باب دستور عرضی داشتم در موقعی که مجلس ختم میشود اجازه بفرمایید عرض کنم.

رئیس - الان موقع دستور است بفرمائید.
ارباب کیخسرو - در باب نماینده ارمنه چندی قبل عریضه از آنها بمجلس آمد که تقاضای دو نفر نماینده را نموده بودند و بکمسیون مخصوص رجوع شد که موضوع مذاکره قرار بدهند و راپورت آنرا بمجلس پیشنهاد کنند و همینطور مسکوت عنه مانده است و لااقل بآنها اطلاع هم ندادند که بکنفر نماینده خود را که حق دارند انتخاب نمایند استعفا دارم یک

تکلیفی برای آنها معین شود که اینقدر منتظر نباشند و زودتر نماینده شان بمجلس بیاید.

رئیس - ارمنه بکنفر وکیل خودشان را انتخاب کرده اند و اعتبار نامه او را هم فرستاده اند و بشعبه رجوع شده است و عنقریب راپورت خواهند داد.

حاج آقا - بنده راجع بدستور عرض داشتم - بنا بود که دستور جلسات بتصویب مجلس معین شود و مطالب اهم راحتی الامکان مقدم بداریم و الان قانون دیوان محاسبات طبع و توزیع شده و قانون محاسبات عمومی هم راپورت آن از کمیسیون برگشته و طبع شده است استعفا میکنم آنرا جزء دستور فرار بدهید.
رئیس - حال چون موقع گذشته است داخل مذاکرات نمیشویم دستور جلسه آتی همان دستوری است که در جلسه گذشته معین شده است.

(رئیس حرکت کرد و مجلس مقارن ظهر ختم گردید)

جلسه ۱۳۹

صورت مشروح روز سه شنبه ۱۰ شهر شعبان المعظم ۱۳۲۸
مجلس دو ساعت و نیم قبل از ظهر در تحت ریاست آقای ذکاء الملک تشکیل شد و صورت جلسه روز هفتم را آقای معاضد الملک قرائت نمود.

رئیس - اگر در صورت مجلس ملاحظاتی هست بفرمائید.

[اظهاری نشد رئیس صورت مجلس را امضاء نمود]

حاجی عز الممالک - اگر چه این عرض بنده میبایستی در آخر جلسه در موقع دستور اظهار شود و چون در آنوقت اغلب از نمایندگان تشریف میبرند و کسی باقی نمیماند لازم شد حالا عرض کنم و چند مسئله مهم بود یکی مسئله خالصجات و یکی معادن خلیج فارس و همین طور مهم مانده مسئله معادن خلیج فارس را صنایع الدوله آنوقتی که وزارت فوائد عامه را داشتند پیشنهاد کردند و یکی هم راجع بمعادن جنوب بود مدتی است که برای اینها تکلیفی معین نشده خواهش میکنم در دستور جلسه بعد گذاشته شود.

رئیس - این در واقع راجع می شود بکمسیونها.

معاضد السلطنه - بنده چون موقع بار یک است و بعضی کلامهای مهم بزرگی در پیش است که باید از مجلس بگذرد نمیخواهم بعضی از عرایض را بکنم و وقت مجلس را تلف نمایم میگندارم از برای بعد ولی عجله بعضی از حرکات نظمی را رسماً پروتست می کنم و در موقع تفصیل آن را عرض می کنم.

حاجی آقا - بنده چند مرتبه عرض کردم و باز هم امروز لازم میدانم عرض سابق خود را تکرار می نمایم تقریباً شش ماه است که از سال میگذرد و هنوز بودجه وزارت خانها بمجلس نیامده است اینکه اولین چیزی که وظیفه ما بود این بود که بودجه را بخواهیم و مطرح مذاکره قرار بدهیم اگر چه کابینه جدید ما تازه مشغول کار شده اند ولی بنده از سابق عرض کردم حالا هم عرض میکنم خوب است